

**„Taniec natchniony – od folkloru do współczesności”.
Polska kultura ludowa już niebawem zagości w Japonii.**

Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny realizuje projekt pod nazwą „Taniec natchniony – od folkloru do współczesności” – prezentacja spektaklu baletowego „Exodus”, jako nowatorskiego podejścia do promocji kultury polskiej, który został dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Kultura Inspirująca. W związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2 realizacja projektu jest możliwa dzięki przeniesieniu jej do przestrzeni wirtualnej. Zespół „Śląsk” udostępniając online nagranie zarówno spektaklu „Exodus”, jak i warsztatów polskich tańców narodowych wychodzi naprzeciw obecnym zaleceniom sanitarno-epidemiologicznym, a także realizuje strategię powrotu instytucji kultury do działalności artystycznej. Dzięki działaniom podjętym w ramach zadania i współpracy z partnerami, polski taniec ludowy uzyska szansę szerszej obecności w świadomości japońskich odbiorców. Spektakl baletowy „EXODUS” (składający się z „Preludium” oraz tytułowego „Exodusu”) został włączony do programu Festiwalu Polskiego w Japonii organizowanego jesienią br. przez Instytut Polski w Tokio. Przy wsparciu japońskich partnerów czynione są starania, aby zorganizować w listopadzie prapremierowe pokazy widowiska z udziałem publiczności w Tokio, Osace, Sapporo, Tsurudze i Okayamie. Integralną częścią projektu będą warsztaty poloneza, krakowiaka i trojaka, które posłużą pogłębianiu wiedzy na temat polskich tańców ludowych i narodowych oraz przybliżą specyfikę polskiego tańca ludowego, tak głęboko zakorzonego w tradycji.

Celem projektu jest promocja i ukazanie roli polskiej kultury w budowaniu światowego dziedzictwa kulturowego, zaprezentowanie jej uniwersalności. Intencją artystyczną spektaklu „Exodus” jest pokazanie zjawiska przenikania się kultur, łączenia odmiennych stylów wykonawczych - sztuki tradycyjnej ze sztuką współczesną. Jednocześnie, zastosowanie w spektaklu kompilacji tańca współczesnego z tańcem ludowym w zestawieniu z warsztatami tańców narodowo-ludowych, stanie się znakomitą formą ukazania ponadczasowego znaczenia tradycyjnej kultury polskiej, jako czynnika integrującego międzynarodowe środowisko taneczne i muzyczne. Wydarzenie będzie miało pozytywny wpływ na docenienie i podkreślenie roli pasjonatów polskiego tańca w Japonii. Spektakl „Exodus” to swoiste spotkanie kultur i pokazanie innego typu tańca oraz muzyki inspirowanej dziełami Zespołu „Śląsk”. Jego twórcą jest choreograf Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” Michał Zubkow, który opierając się na treściach i emocjach zawartych w muzyce Wojciecha Kilara, ukazał świat – życie, jako podróż w poszukiwaniu szczęścia, zaspokojenia własnych pragnień i bliskości drugiego człowieka. Jest to także spojrzenie w głąb samego siebie i ukazanie naszych wewnętrznych potrzeb w dążeniu do budowania związków i relacji z innymi. Widowisko do muzyki Wojciecha Kilara, w przestrzeni wzbogaconej elementami sztuk wizualnych, łączy się w plastyczne obrazy opowiadające o podróży człowieka przez życie.

„Exodus” opowiada o zjawisku, w którym każdy uczestnik masowej ucieczki lub podróży jest wystawiony na indywidualną próbę. To swego rodzaju sprawdzian, który obnaża najgłębiej ukryte tajniki osobowości człowieka, zmusza do podejmowania własnych wyborów. Wciągnięty w wir dominacji masowej, każdy radzi sobie samodzielnie. Ostateczną decyzję podejmuje według swoich zasad, kierując się intuicją, emocjami, rozsądkiem. Tak oto odbywa się samotna wędrówka po zakamarkach własnej duszy, celem której jest znalezienie swojego miejsca wśród innych podróżników wędrujących po oceanie Wszechświata. W spektaklu wykorzystano efekty sztuk wizualnych, podkreślające dramaturgię widowiska.

Inspiracją widowiska były historyczne wydarzenia sprzed stu lat związane z udziałem Ministra Spraw Zagranicznych Japonii i Japońskiego Czerwonego Krzyża w ratowaniu polskich sierot w latach 1920-1922, na ogarniętej wojną domową Syberii. Dzięki japońskiej pomocy blisko 800 polskich sierot trafiło przez porty w Tsurudze i Osace do Japonii, gdzie otrzymały wszechstronną opiekę. W ubiegłym roku minęła setna rocznica ustanowienia stosunków dyplomatycznych z Japonią, a w 2020 r. - rocznica przyjazdu dzieci syberyjskich do Japonii i Tsurugi.

Jednak główną inspiracją była historia japońskiego konsula na Litwie (w Kownie) Chiune Sugihary, który, wielokrotnie łamiąc państwowe instrukcje, wydał ponad 4000 wiz Żydom, głównie pochodzącym z Polski. Podobnie jak polskie sieroty w Syberii, wielu z tych Żydów trafiło do Japonii przez port w Tsurudze.

Widowisko „Exodus” oparte jest na muzyce Wojciecha Kilara, który jest jednym z najbardziej znanych na świecie i utytułowanych polskich pianistów i kompozytorów. Tworzył zarówno muzykę poważną, jak i filmową. Laureat wielu nagród muzycznych, nagrodzony także Orderem Orła Białego oraz Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Muzyka Wojciecha Kilara w początkowym okresie jego kariery nawiązywała do europejskiego neoklasycyzmu. Inspiracji poszukiwał wśród utworów Béli Bartóka, Igora Strawińskiego oraz Dymitra Szostakowicza. Lata sześćdziesiąte przyniosły współpracę wraz z Krzysztofem Pendereckim i Henrykiem Góreckim. Następną dekadą to powrót do korzeni i muzyki ludowej. Na zamówienie Zespołu opracował w latach '60 ok. 30 tradycyjnych pieśni i tańców ludowych, które do dziś uświetniają repertuar „Śląska”. Kilar napisał wtedy m.in. „Przygrywkę i kolędę” oraz „Bogurodzicę”. Prócz muzyki poważnej, kompozytor zajmował się muzyką filmową, która przyniosła mu niebywałą popularność. Kilar współpracował z najlepszymi polskimi i światowymi reżyserami: Andrzejem Wajdą, Krzysztofem Zanussim, Romanem Polańskim i Francisem Fordem Coppolą. Stworzył on muzykę do ponad 130 filmów, w tym np. do „Drakuli” Polańskiego.

Partnerami dofinansowanego przez polskie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego projektu są: Port of Humanity Tsuruga Museum, Theater Xcai (シアターXカ), Stowarzyszenie Forum Polska w Tokio, Japońska Federacja Tańca Ludowego, Japońsko-Polskie Towarzystwo Przyjaźni Miłośników Tańca Ludowego, Towarzystwo Miłośników Kultury Polskiej na Hokkaido, Polska Misja Artystyczno-Naukowa w Japonii oraz Instytut Polski w Tokio, a także Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark.

Nadmieniamy, iż Spektakl EXODUS powstał przy współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza w ramach międzynarodowego programu kulturalnego POLSKA 100, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022, sfinansowanego ze środków MKiDN.

Michał Zubkow - Spędził na scenie 22 lata jako tancerz. Ukończył szkołę baletową w Permie (Rosja). Karierę rozpoczął w 1980 roku w Teatrze Opery i Baletu w Niżnym Nowogrodzie (Rosja), potem związał się z Teatrem Opery i Baletu w Wilnie (Litwa), w latach 1992-2002 był solistą baletu Opery Krakowskiej (Polska). Tańczył w baletach klasycznych ("Jezioro Łabędzie", "Śpiąca Królewna", "Dziadek do orzechów", "Giselle") oraz spektaklach współczesnych. W roku 1995 założył zespół baletowy "Oranim Dance Group", z którym występował na wielu scenach w Polsce i za granicą. Związany z Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk” od 2002 roku, stanowi jeden z ważniejszych filarów twórczości artystycznej Zespołu. Przez cały okres zatrudnienia dał się poznać jako znakomity pedagog i wybitny choreograf. Wspólną drogę ze „Śląskiem” rozpoczął tworząc choreografię walca do muzyki Wojciecha Kilara, przygotowaną z okazji benefisu kompozytora w Teatrze STU w Krakowie (2002 rok). Wśród wielu projektów autorstwa Michała Zubkova warto wymienić choćby te najważniejsze: w 2003 roku stworzył dla zespołu baletowego „Śląska” choreografię spektaklu „Wróżby”, do muzyki Stanisława Moniuszki, a w roku jubileuszu 55- lecia Zespołu „Śląsk” współtworzył widowisko z udziałem artystów „Śląska” i Gorana Bregovića. W 2006 roku - realizując swoją autorską wizję - założył i objął kierownictwo artystyczne Międzynarodowej Letniej Szkoły Tańca Współczesnego. Od 2007 roku Szkoła odbywa się w ramach szerszego projektu edukacyjnego Zespołu - Letniej Szkoły Artystycznej. W 2014 roku wziął udział - jako choreograf i pedagog - w międzynarodowym projekcie artystyczno-edukacyjnym pn. „Polsko - norweskie ludowe inspiracje taneczne”, popularyzującym kulturę obu krajów w ramach tras koncertowych i cyklu warsztatów tanecznych w Polsce i Norwegii. W roku 2019 na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej „Zasady techniki modern dance w kształceniu zawodowych tancerzy. Wybrane zagadnienia” uzyskał stopień Doktora Sztuki. Obecnie jest kierownikiem baletu, pedagogiem tańca klasycznego, współczesnego i choreografem w Zespole Pieśni i Tańca „Śląsk”.